

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	ชาย	หญิง	รวม
กลุ่มทดลอง	7	8	15
กลุ่มควบคุม	4	11	15

จากตารางที่ 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน เป็นนักเรียนชาย 7 คน นักเรียนหญิง 8 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน เป็นนักเรียนชาย 4 คน นักเรียนหญิง 11 คน

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้น

กลุ่มตัวอย่าง	ม.1	ม.2	ม.3	รวม
กลุ่มทดลอง	5	5	5	15
กลุ่มควบคุม	5	5	5	15

จากตารางที่ 3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ชั้นละ 5 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ชั้นละ 5 คน

1.2 การเปรียบเทียบคะแนนจิตสสารณะก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนจิตสสารณะก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง			
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลต่าง	ลำดับที่
1	130	150	20	2
2	122	133	11	6
3	117	132	15	4
4	146	168	22	1
5	138	140	2	14
6	140	144	4	11
7	131	144	7	9
8	140	143	3	12
9	145	165	20	2
10	130	140	10	7
11	140	153	13	5
12	154	156	2	14
13	139	142	3	12
14	135	140	5	10
15	140	150	10	7
Md	139.00	144.00		

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังการทดลองของกลุ่มทดลองมีคะแนนจิตสสารณะ (Md = 144.00) เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองคะแนนจิตสสารณะ (Md = 139.00)

1.3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนจิตสภาวะก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนจิตสภาวะก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Signed Ranks Test

กลุ่มทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	Z	Sig.(2-tailed)
ก่อนการทดลอง	136.47	9.39	-3.411	.001*
หลังการทดลอง	146.67	10.44		

*P < .05

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนจิตสภาวะหลังการทดลองเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนจิตสภาวะก่อนการทดลอง

1.4 การเปรียบเทียบคะแนนจิตสภาวะก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนจิตสภาวะก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนกลุ่มควบคุม			
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลต่าง	ลำดับที่
1	125	128	3	1
2	117	119	2	6
3	122	124	2	6
4	135	138	3	1
5	102	102	0	13
6	129	131	2	6
7	106	108	2	6

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนจิตสภาวะก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม (ต่อ)

คนที่	คะแนนกลุ่มควบคุม			
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลต่าง	ลำดับที่
8	115	117	2	6
9	139	142	3	1
10	133	135	2	6
11	112	112	0	13
12	106	109	3	1
13	131	134	3	1
14	122	122	0	13
15	137	139	2	6
Md	122.00	124.00		

จากตารางที่ 6 พบว่า หลังการทดลองของกลุ่มควบคุมมีคะแนนจิตสภาวะ (Md = 124.00) เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง คะแนนจิตสภาวะ (Md = 122.00)

1.5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนจิตสภาวะก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนจิตสภาวะก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Signed Ranks Test

กลุ่มควบคุม	$\bar{X}$	S.D.	Z	Sig. (2-tailed)
ก่อนการทดลอง	122.07	12.04	-3.153	.002*
หลังการทดลอง	124.00	12.59		

*P < .05

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม มีคะแนนจิตสภาวะหลังการทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนจิตสภาวะก่อนการทดลอง

1.6 การเปรียบเทียบคะแนนจิตสภาวะหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนจิตสภาวะหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนกลุ่มตัวอย่าง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1	150	128
2	133	119
3	132	124
4	168	138
5	140	102
6	144	131
7	144	108
8	143	117
9	165	142
10	140	135
11	153	112
12	156	109
13	142	134
14	140	122
15	150	139
Md	144.00	124.00

จากตารางที่ 8 พบว่า หลังการทดลองของกลุ่มทดลองมีคะแนนจิตสภาวะ (Md = 140.00) สูงขึ้นกว่าคะแนนจิตสภาวะของกลุ่มควบคุม (Md = 124.00)

1.7 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนจิตสาธารณะหลังการทดลองของนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนจิตสาธารณะหลังการทดลองของนักเรียน
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ The Mann – Whitney U Test

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	Mean Rank	Sum of Ranks	U	P-value
กลุ่มทดลอง	15	146.67	22.10	331.50		
กลุ่มควบคุม	15	122.07	8.90	133.50	13.500	0.000

*P < .05

จากตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนจิตสาธารณะหลังการทดลองเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนจิตสาธารณะหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

1.8 ผลการบันทึกการสังเกตการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 ครั้ง ผู้วิจัยได้บันทึกการสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมกลุ่มและจากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มทั้งหมด สรุปได้ดังนี้

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อให้ผู้นำกลุ่มและสมาชิกได้รู้จักกันสร้างความคุ้นเคยและบรรยากาศที่ดีในการร่วมกิจกรรมและให้สมาชิกได้เข้าใจจุดมุ่งหมายและประโยชน์ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้สมาชิกกลุ่มทุกคนชอบกิจกรรมที่ให้วาดรูปแสดงลักษณะของตนเองแต่ในช่วงแรกสมาชิกกลุ่มยังไม่กล้าที่จะนำเสนอผลงานผู้นำกลุ่มต้องกระตุ้นโดยการให้คำชมและคอยช่วยในการนำเสนอบ้าง สมาชิกกลุ่มยังไม่กล้าที่จะซักถามหรือแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควรและจากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่อยากให้อำนาจใช้กิจกรรมวาดรูป

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 2 ห้องเรียนของเรา

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รู้จักการดูแลรักษาสิ่งของในห้องเรียน เมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษาให้คงอยู่ในสภาพดี

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี และเริ่มมีการแสดงความคิดเห็นบ้างภายในกลุ่มและเมื่อผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรม สมาชิกมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี และผู้นำกลุ่มได้กระตุ้นด้วยการสรุปแล้วถามย้อนกลับและจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนบอกว่ากิจกรรมครั้งนี้ทำให้สมาชิกกลุ่มตั้งใจที่จะรักษา “กฎของห้องเรียน” ให้ได้

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 3 เราชักษ์โรงเรียน

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของโรงเรียน และเพื่อให้สมาชิกปรับพฤติกรรมและทราบลักษณะของการใช้สาธารณสมบัติในโรงเรียน ใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด และทะนุถนอม

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี สมาชิกกลุ่มเริ่มซักถามและกล้าที่จะนำเสนอผลงานของตนเองและจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มบอกว่าจะไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 4 ตาวิเศษ

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มคอยสอดส่องดูแลสาธารณะสมบัติของส่วนรวมของโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มชอบการแบ่งกลุ่มย่อยเพราะได้แสดงบทบาทและเสียงสัตว์จึงเกิดความสุขสนุกสนาน เมื่อทำงานกลุ่มย่อยภายในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างดี และกล้าที่จะนำเสนอผลงานและจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม ส่วนใหญ่บอกว่ากิจกรรมครั้งนี้มีประโยชน์ทำให้อยากมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 5 ร่วมด้วยช่วยกัน

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการทำตามหน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่กำหนดไว้ในโรงเรียน

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มให้ความสนใจดี แต่ยังมีสมาชิกกลุ่มบางคนที่ยังไม่เข้าใจในการตอบแบบประเมินจึงต้องอธิบายทีละคนและจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มมีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำดีเพื่อส่วนรวม

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 6 อาสาพัฒนาโรงเรียน

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มสนุกสนานและกล้าที่จะแสดงบทบาทสมมติมีการหยอกล้อระหว่างกลุ่ม เมื่อผู้นำกลุ่มถามก็กล้าแสดงความคิดเห็นและจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกส่วนใหญ่บอกว่ากิจกรรมครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 7 นี้ของฉัน นั่นของเธอ

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มแสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนรู้จักการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 8 ภูมิคุ้มกันฉันและเธอ

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตระหนักถึงการเคารพและให้เกียรติคนอื่น และตระหนักถึงความสำคัญในการไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มช่วยกันคิด ลักษณะของนักเรียนที่รู้จักดูแล เอาใจใส่ เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม และจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนเข้าใจการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 9 แบ่งปันรอยยิ้ม

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อฝึกให้สมาชิกกลุ่มรู้จักแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มตั้งใจทำใบงานที่รับมอบหมายและนำเสนอผลงานของตนเอง และจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มนักเรียนชอบกิจกรรมในครั้งนี้เพราะทำให้นักเรียนอยากที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 10 คำมั่นสัญญา

การจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มบอกวิธีการและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต สรุปกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ร่วมกันทำกิจกรรม และอภิปรายถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และให้สมาชิกกลุ่มตั้งใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรมที่เป็นผู้มีจิตสาธารณะ

สรุปการจัดกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มตั้งใจเขียนสัญญาใจในการที่จะเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ และจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มนักเรียนสัญญาว่าจะทำให้ได้ตามที่เขียนในใบสัญญาใจและสนุกที่ได้ทำกิจกรรมดี ๆ ทำให้ว่าการเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะนั้นจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไร และจะส่งผลคืออย่างไรกับตนเอง

2. การอภิปรายผล

การอภิปรายผลของการวิจัยเรื่อง ผลของกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโป่งขุนเพชรพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

สมมติฐาน ข้อที่ 1 หลังการทดลอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโป่งขุนเพชรพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีคะแนนจิตสาธารณะ สูงขึ้นกว่า ก่อนการทดลอง ดังตารางที่ 4 และตารางที่ 5

สมมติฐาน ข้อที่ 2 หลังการทดลอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโป่งขุนเพชรพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีคะแนนจิตสาธารณะ สูงขึ้นกว่า กลุ่มควบคุม ดังตารางที่ 8 และตารางที่ 9

ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนจิต
 สาธารณะหลังการทดลอง เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนน
 จิตสาธารณะก่อนการทดลอง แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมกลุ่มสามารถช่วยให้นักเรียนมีจิต
 สาธารณะเพิ่มขึ้น เพราะกิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์จากกิจกรรม นักเรียนใน
 กลุ่มได้แสดงออกและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมกลุ่มในแต่ละ
 ครั้ง นักเรียนได้ฝึกการเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ ในด้านการใช้และดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ ด้านการ
 ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ และด้านการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ดังจะเห็นได้จาก
 การที่ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมในแต่ละครั้ง ซึ่งนักเรียนได้แสดงพฤติกรรมดังนี้จากครั้งที่ 2 ครั้งที่ 6
 ครั้งที่ 7 และครั้งที่ 10 นักเรียนให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม ตั้งใจทำใบงานที่ได้รับ
 มอบหมายและกล้านำเสนอผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา ไชยพันธุ์ (2549) ที่กล่าวว่า
 ประสบการณ์ที่สมาชิกกลุ่มได้รับจากกลุ่ม จะส่งเสริมให้สมาชิกพัฒนาความสามารถพิเศษ และ
 นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและกลุ่มโดยทำให้บุคคลได้พัฒนาตนเอง รู้จักตนเอง และ
 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังเข้าใจผู้อื่นดีขึ้น นอกจากนี้ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว และ
 นิรันดร์ แสงสวัสดิ์ (2539 อ้างถึงใน พิมลรัตน์ ธรรมา, 2545) ยังกล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่
 ช่วยให้นักเรียนได้สำรวจตนเองในแง่มุมต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อพัฒนาบุคคลในแง่ต่างๆ
 เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ การรู้จักตนเอง และการรู้จักคนอื่น สามารถเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดี
 ขึ้น เป็นต้น และยังสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2539) ที่กล่าวว่า เมื่อบุคคลเข้ากลุ่มจะเรียนรู้การ
 ปฏิบัติตัวในสังคม รู้จักควบคุมอารมณ์ในการแสดงออก เพราะได้ประสบการณ์จากสมาชิก การ
 พัฒนาบุคลิกภาพ และลักษณะของตนเองให้ดีขึ้น

ผลของการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจษฎา หนูรุ่ม (2551) ซึ่งได้ศึกษา
 ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัด
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยจิต
 ลักษณะรายด้านกับจิตสาธารณะโดยรวมมีค่าเท่ากับ .572 สามารถอธิบายร่วมกันได้ 32.7% โดย
 ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต
 สุขภาพจิต ค่านิยมความเป็นไทยและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งจิตสาธารณะถือว่าเป็นพฤติกรรม
 ประเภทหนึ่งของการเป็นพลเมืองดี โดยลักษณะของนักเรียนที่มีจิตสาธารณะสูงคือ รู้จักดูแล เอาใจ
 ใส่ เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ที่พิจารณาจากความรู้
 ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้อง
 ดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวมของสังคม และตระหนักในสิทธิของตนเอง ไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น

ดังนั้นการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมการทำดี คือมีจิตสาธารณะสูงน่าจะเป็นผลโดยตรงจากปัจจัยภายในหรือจิตลักษณะ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนที่เข้าร่วม โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ จะเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ กล่าวคือ มีลักษณะของพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้ของส่วนรวม การรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณะสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้เกิดความชำรุดเสียหาย มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้น โอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น ดังจะเห็นได้จากแบบประเมินความคิดเห็นประกอบกับผู้นำกลุ่มได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทุกครั้ง ซึ่งภาพรวมโดยส่วนใหญ่ นักเรียนทุกคนจะชอบกิจกรรม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ในช่วงกิจกรรมแรกสมาชิกกลุ่มยังไม่กล้าแสดงออกในการซักถามหรือแสดงความคิดเห็นมากนัก โดยเฉพาะในกิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 2 ผู้นำกลุ่มจึงได้กระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มเกิดความกระตือรือร้นโดยการให้คำชม การให้กำลังใจ การสรุปแล้วถามย้อนกลับ การให้สมาชิกกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ทำกิจกรรมร่วมกัน กระบวนการดังกล่าวทำให้สมาชิกกลุ่มเริ่มซักถาม กล้านำเสนอผลงาน กล้าแสดงออก เริ่มมีการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่ม และบทสรุปที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มต่างกล่าวว่าพร้อมและตั้งใจที่จะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของทุกกิจกรรม โดยมีคำมั่นสัญญาคือ สมาชิกกลุ่มตั้งใจเขียนสัญญาใจในการที่จะเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ และสัญญาว่าจะทำให้ได้ตามที่เขียนในใบสัญญาใจและสนุกที่ได้ทำกิจกรรมดี ๆ ทำให้ว่าการเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะนั้นจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไร และจะส่งผลคืออย่างไรกับตนเอง